

Keskvalitsuse hoonete energiatõhususe parandamise toetuse kasutamise teise perioodi tingimused ja kord

Määrus kehtestatakse atmosfääriõhu kaitse seaduse § 161 lõike 3 ja § 182¹ lõike 5 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Reguleerimisala ja toetuse andmise eesmärk

(1) Määrusega kehtestatakse „Riigi eelarvestrateegia 2024–2027” meetme „Energiatõhususe ja taastuvenergia kasutuse edendamine avaliku sektori hoonetes” rakendamiseks aastatel 2021–2030 kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikute enampakkumisel saadavast tulust 40 protsendi suuruse osa keskvalitsuse hoonete energiatõhususe parandamiseks antava toetuse kasutamise tingimused ja kord.

(2) Toetuse andmise eesmärk on riigi ametiasutuste ja hallatavate riigiasutuste (edaspidi *keskvalitsuse asutus*) kasutuses olevatesse hoonetesse tehtavate investeeringute kaudu energiatõhususe parandamine, kasvuhoonegaaside heite vähendamine, hoonetesse tarnitud energia vähendamine, hoonete sisekliima nõuetega vastavusse viimine ja taastuvenergia kasutuse edendamine.

(3) Määruse alusel ei anta riigiabi Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses ega vähese tähtsusega abi.

(4) Määrust ei kohaldata ettevõtjale, kellele Euroopa Komisjoni eelneva otsuse alusel, millega abi on tunnistatud ebaseaduslikuks ja siseturuga kokkusobimatuks, esitatud korraldus abi tagasimaksmiseks on seni täitmata.

§ 2. Meetme rakendaja

(1) Meetme rakendamise koordineerimise eest vastutab Rahandusministeerium.

(2) Toetuse taotlusi menetleb, toetatavatele projektidele teeb väljamakseid ja projektide üle teostab järelevalvet Riigi Tugiteenuste Keskus (edaspidi *RTK*).

2. peatükk Toetuse andmise alused

§ 3. Toetatavad tegevused

(1) Meetme raames toetatakse:

1) hoonesse tarnitud energiat ja kasvuhoonegaaside heidet vähendavaid ning energiasäästu suurendavaid ja taastuvenergia kasutust edendavaid rekonstrueerimistöid (edaspidi *energiatõhususe tööd*);

2) uue, vähemalt liginullenergiahoone ehitamist olemasoleva hoone või hoonete asemele, mis pärast projekti elluviimist müüakse, lammutatakse või kõrvaldatakse keskvalitsuse asutuse kasutusest, ja olemasoleva ehitise laiendamist.

(2) Energiatõhususe tööde tegemisel rakendatakse ehitusseadustiku § 66 lõike 6 alusel kehtestatud määruses sätestatud energiamärgise vormi osaks olevaid energiasäästumeetmeid.

(3) Energiatõhususe tööde tulemusel peab rekonstrueeritav hoone vastama vähemalt ehitusseadustiku § 65 lõike 3 alusel kehtestatud määruses sätestatud oluliselt rekonstrueeritava hoone energiatõhususarvu piirväärtusele (edaspidi *energiatõhususe miinimumnõue*).

(4) Energiatõhususe tööde või hoone ehituse tulemusel peab vähenema keskvalitsuse asutuste kasutuses olev energiatõhususe miinimumnõudele mittevastava pinna suurus vastavalt energiamajanduse korralduse seaduse § 5 lõikes 1 sätestatule.

(5) Enne projekti elluviimist peab keskvalitsuse asutuse kasutuses olev hoone vastama järgmistele nõuetele:

1) hoone kasulikust üldpõrandapinnast kasutab omandiõiguse või kasutuslepingu alusel keskvalitsuse asutus vähemalt 250 m²;

2) hoone ei vasta energiatõhususe miinimumnõuetele;

3) hoone kuulub energiamajanduse korralduse seaduse § 5 kohaselt rekonstrueerimisele kuuluvate keskvalitsuse kasutuses olevate hoonete hulka.

(6) Pärast projekti elluviimist peab keskvalitsuse asutuse kasutuses olev hoone vastama järgmistele nõuetele:

1) hoone jääb keskvalitsuse asutuse kasutusse vähemalt kümneks aastaks projekti lõpetamisest arvates;

2) hoone kasulikust üldpõrandapinnast vähemalt 250 m² kasutab omandiõiguse või kasutuslepingu alusel keskvalitsuse asutus;

3) kui keskvalitsuse asutus ei kasuta kogu hoonet, tagab taotleja kogu hoone vastavuse pärast projekti lõpetamist energiatõhususe miinimumnõuetele;

4) kui tegemist on mitme kasutusotstarbega hoonega või hoone kavatsetakse kasutusele võtta mitme kasutusotstarbega hoonena, peab toetuse taotleja tagama hoone energiatõhususarvu vastavuse maksimaalsele lubatavale energiatõhususarvule, mis arvutatakse vastavalt ehitusseadustiku § 65 lõike 3 alusel antud määruses, millega kehtestatakse hoone energiatõhususe miinimumnõuded, sätestatud mitme kasutusotstarbega hoone energiatõhususarvu määramise metoodikale;

5) hoone on riigi äriühingu või riigi omandis.

(7) Hoones, mida keskvalitsuse asutus kasutab tervikuna, on kulud abikõlblikud kogu hoone kasuliku üldpõrandapinna ulatuses. Hoones, mida keskvalitsuse asutus kasutab osaliselt, on kulud abikõlblikud vastavale kasulikule üldpõrandapinnale vastavas ulatuses.

(8) Kui projekti tulemusel väheneb lisaks keskvalitsuse asutuse kasutatavale energiatõhususe miinimumnõuetele mittevastavate hoonete kasulikule üldpõrandapinnale ka energiamajanduse korralduse seaduse § 5 lõikes 4 nimetatud hoonete pind, rakendatakse määruses sätestatud proportsionaalselt energiatõhususe miinimumnõuetele mittevastava kasuliku üldpõrandapinna

osakaalule kogu kasulikust üldpõrandapinnast, mis projekti elluviimise tulemusel keskvalitsuse asutuse kasutusest välja läheb.

§ 4. Mittetoetatavad tegevused

Meetmest ei toetata projekte, mille:

- 1) ainsaks eesmärgiks on taastuenergiaallikate kasutuselevõtt;
- 2) elluviimise tulemusel kasvuhoonegaaside heide suureneb;
- 3) elluviimise tulemusel rekonstrueeritud või ehitatud hoone kogu kasulikust üldpõrandapinnast planeeritakse kasutada või tegelikult kasutatakse viieaastase perioodi jooksul projekti lõppemisest arvates vähem kui 90 protsenti;
- 4) tulemusena ei ole rekonstrueeritud hoones tagatud hoone kasutusotstarvet arvestav nõuetele vastav sisekliima;
- 5) puhul oleks antav toetus käsitatav riigiabina konkurentsiseaduse § 30 lõike 1 või vähese tähtsusega abina konkurentsiseaduse § 33 tähenduses;

§ 5. Projekti elluviimise periood

(1) Projekti elluviimise periood on taotluse rahuldamise otsuses määratud ajavahemik projekti tegevuse algusest selle lõppemiseni, mille kestel tekivad projekti teostamiseks vajalikud abikõlblikud kulud ja esitatakse lõpparuanne.

(2) Projekti algus ei või olla varasem kui taotluse esitamise päev ja lõpp hilisem kui viis aastat pärast taotluse esitamise tähtpäeva, kuid ka mitte hilisem 2033. aasta 31. augustist.

(3) Hoone tuleb kasutusele võtta hiljemalt 12 kuud pärast projekti elluviimise perioodi.

§ 6. Abikõlblikud kulud

(1) Toetust antakse üksnes nendeks abikõlblikeks kuludeks, mis on põhjendatud, mõistlikud ja vajalikud §-s 1 nimetatud eesmärgi täitmiseks ja § 3 lõikes 1 nimetatud tööde tegemiseks ning mis on tehtud projekti elluviimise perioodil.

(2) Projekti mitteabikõlblikud kulud katab toetuse saaja.

(3) Energiatõhususe tööde tegemisel on abikõlblikud:

- 1) ehitusseadustiku § 66 lõike 6 alusel kehtestatud määruses sätestatud energiasäästumeetmete loetelus nimetatud energiasäästumeetmete kulud;
- 2) hoone ümberehitamise ja osalise lammutamise kulu ning käesoleva lõike punktis 1 nimetatud kuludega seotud töödega lahutamatu seotud või nende eelduseks olevate tööde kulud, sealhulgas sisekliima soojusliku mugavuse nõuete tagamisega seotud kulud;
- 3) energiakasutusega või sisekliima tagamisega seotud seadmete ja sisseseade ning nende paigaldamise kulud;
- 4) ehitise toimimiseks vajalike kommunikatsioonidega liitumise kulud;
- 5) hoonele päikeseenergiaseadmete paigaldamise kulu;
- 6) hoone parklasse laadimispunktide, laadimispunktide juhtmetaristu ja kaablikaitsitorude paigaldamise kulu;
- 7) punktides 1–6 nimetatud kuludega seotud tööde tegemiseks vajaliku projekteerimise ja ehitustöödeaja omanikujärelevalve kulud.

(4) Hoone ehitamisel on abikõlblikud:

- 1) ehitamise kulu;
- 2) energiakasutusega või sisekliima tagamisega seotud seadmete ja sisseseade ning nende paigaldamise kulud;
- 3) ehitise toimimiseks vajalike kommunikatsioonidega liitumise kulu;
- 4) punktides 1–3 nimetatud kuludega seotud tööde tegemiseks vajaliku projekteerimise ja ehitustöödegaegse omanikujärelevalve kulud.

(5) Abikõlblikud ei ole:

- 1) riigi muudest tuludest, sealhulgas Euroopa Liidu vahenditest või teistest välisvahenditest saadud toetustest hüvitatud kulud;
- 2) projektiga mitte seotud ning projekti elluviimise seisukohast põhjendamatud ja ebaolulised kulud, sealhulgas kulu sisustusele;
- 3) käibemaks ulatuses, mida toetuse saajal on õigus tagasi saada;
- 4) taotleja projektijuhtimise ja õigusabi kulud;
- 5) hoone energiaauditi ja energiaarvutuse kulud.

§ 7. Taotlusvooru rahaline maht ja toetuse suurus

(1) Taotlusvooru rahalise mahu ja meetme rakendamise seotud RTK kulude mahu kinnitab valdkonna eest vastutav minister.

(2) Toetuse maksimaalne suurus pärast projekti elluviimist keskvalitsuse asutuse kasutuses oleva kasuliku üldpõrandapinna ühe ruutmeetri kohta on:

- 1) 1600 eurot, kui pärast projekti elluviimist keskvalitsuse asutuse kasutuses olev hoone vastab liginullenergiahoone energiatõhususarvu piirväärtusele;
- 2) 1230 eurot, kui pärast projekti elluviimist keskvalitsuse asutuse kasutuses olev hoone vastab madalenergiahoone energiatõhususarvu piirväärtusele;
- 3) 1000 eurot, kui pärast projekti elluviimist keskvalitsuse asutuse kasutuses olev hoone vastab oluliselt rekonstrueeritava hoone energiatõhususarvu piirväärtusele.

(3) Toetuse maksimaalne summa sätestatakse taotluse rahuldamise otsuses.

(4) Projekti abikõlblikud kulud, mis ületavad toetuse suuruse, kannab taotleja.

3. peatükk

Toetuse taotlejale, taotlusele ja hoone energiaauditile esitatavad nõuded

§ 8. Toetuse taotlejale esitatavad nõuded

Toetuse taotlejaks võivad olla riigi äriühing ja riigivara valitseja.

§ 9. Toetuse taotlusele esitatavad nõuded

(1) Toetuse taotlusele esitatavad nõuded on järgmised:

- 1) taotlusvormi kõik taotlejale kohaldatavad lahtrid peavad olema korrektselt täidetud, taotlusest peab selguma taotletav summa, projekti eesmärk ja seotus §-s 1 nimetatud eesmärgiga ning projekti elluviimise tähtaeg;
- 2) toetuse kasutamise tegevus-, rahastamis- ja ajakava peavad olema realselt teostatavad §-s 5 sätestatud perioodil;

- 3) taotlusest peab selguma pärast projekti elluviimist keskvalitsuse asutuse poolt kasutatava hoone asukoht, kogu kasuliku üldpõrandapinna ruutmeetrite arv, keskvalitsuse asutuse kasutuses oleva kasuliku üldpõrandapinna ruutmeetrite arv ning keskvalitsuse asutuse poolt pinna kasutamise alus;
- 4) taotlusest peab selguma keskvalitsuse asutuse poolt taotluse esitamise ajal kasutatava hoone asukoht ja keskvalitsuse asutuse kasutuses oleva kasuliku üldpõrandapinna ruutmeetrite arv;
- 5) taotlusest peab selguma projekti kulude abikõlblikkus;
- 6) taotlus peab sisaldama informatsiooni projekti teostamise tulemusel saavutatava aastase summaarse energiasäästu, kasvuhoonegaaside heitkoguse vähenemise ja taastuvenergia tootmise kohta.

(2) Taotleja peab taotlusele lisama järgmised kinnitused ja dokumendid:

- 1) kirjeldus mitteabikõlblike kulude ja toetust ületavate abikõlblike kulude katmise planeerimise ja nende allika kohta;
- 2) olemasoleva hoone energiamärgise koondinformatsiooni vormil olev kehtiv energiamärgis, mis on antud ehitusseadustiku § 66 lõike 6 alusel kehtestatud määruses sätestatu kohaselt;
- 3) hoone energiaaudit või energiaauditi vahearuanne;
- 4) projekti tegevuste loetelu koos maksumuse kalkulatsioonidega;
- 5) kinnitus, et hoone kasulikust üldpõrandapinnast kasutatakse vähemalt viie aasta jooksul projekti lõppemisest arvates vähemalt 90 protsenti.

(3) Energiaaudit peab vastama lisa 1 sätestatud nõuetele ja sisaldama vähemalt järgmist:

- 1) hoone kõetava pinna ruutmeetrite arv ehitisregistri andmetel;
- 2) hoone olemasolevale olukorrale vastav energiatõhususarv;
- 3) energiatõhususe tööde või hoone ehitustööde loetelu koos maksumuse kalkulatsioonidega;
- 4) hoonesse tarnitud energia energiakasutuse muutumise kalkulatsioonid, mille aluseks võetakse tegelikud ja tõendatud hoone viimase kolme kalendriaasta keskmised tarbimisandmed ning projektijärgse kalendriaasta prognoositavad keskmised tarbimisandmed;
- 5) projekti elluviimise tulemusel hoone energiatarbimise muutumisest tulenev kasvuhoonegaaside heitkoguse vähenemise prognoos.

(4) Taotleja võib esitada ka ainult ehitusseadustiku § 64 lõike 5 alusel kehtestatud määruse, millega kehtestatakse elamu energiaauditile esitatavad nõuded, kohase energiaauditi vahearuande, millele kohaldatakse käesolevas määruses energiaauditile esitatavaid nõudeid, võttes arvesse hoone tegelikku kasutusotstarvet.

(5) Kui projekti tulemusel rekonstrueeritava või ehitatava hoone omanik on riigi kontrolli all olev juriidiline isik, peab taotleja esitama kinnituse, et ei kavatse enne kümne aasta möödumist hoonet anda üürile keskvalitsusse mittekuuluvale asutusele.

(6) Kui olemasolev või ehitatav hoone on ainult osaliselt keskvalitsuse asutuse kasutuses, tuleb lõike 3 punktides 4 ja 5 nimetatud andmed esitada nii kogu hoone kohta kui ka taandatuna ainult keskvalitsuse asutuse kasutuses oleva pinna suuruse kohta.

(7) Hoone ehitamise korral esitatakse lõike 3 punktides 4 ja 5 nimetatud andmed uue ja olemasoleva hoone andmete võrdlusena.

(8) RTK-l on õigus nõuda täiendavaid dokumente taotluse nõuetele vastavuse hindamiseks.

4. peatükk

Taotluse esitamine ja menetlemine

§ 10. Taotluse esitamine

(1) Taotleja esindusõiguslik isik esitab taotluse ning taotlemisega seotud teabe ja dokumendid RTK-le elektroonilises taotluste esitamise keskkonnas (edaspidi *e-toetuse keskkond*).

(2) Taotlusvooru kuulutab välja RTK. Informatsioon taotluste esitamise kohta avaldatakse vähemalt 60 kalendripäeva enne taotluste esitamise tähtpäeva RTK veebilehel.

(3) Taotlus esitatakse RTK-le hiljemalt taotluste esitamise tähtpäeval.

(4) Taotlusvooru hilinenult esitatud taotlust menetlusse ei võeta.

§ 11. Taotluse menetlemine

(1) Taotluse menetlemine koosneb järgmistest tegevustest:

- 1) taotleja ja taotluse nõuetele vastavuse kontrollimine;
- 2) taotluse hindamine;
- 3) taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse tegemine.

(2) Taotluste menetlemise tähtaeg on kuni 90 kalendripäeva taotluste esitamise tähtpäevast alates.

§ 12. Taotleja ja taotluse nõuetele vastavuse kontroll

(1) Taotleja on nõuetele vastav, kui ta vastab §-s 8 sätestatud nõuetele.

(2) Taotlus on nõuetele vastav, kui:

- 1) taotlus on esitatud käesolevas määruses sätestatud korras ja see vastab §-s 9 sätestatud nõuetele;
- 2) toetust taotletakse käesolevas määruses nimetatud eesmärkide täitmiseks ja toetatavateks tegevusteks;
- 3) taotletud toetuse suurus ei ületa §-s 7 sätestatud toetuse määra;
- 4) taotluses käsitletud projekti tegevused lõpetatakse hiljemalt § 5 lõikes 2 sätestatud tähtajaks.

(3) Taotlus ei vasta nõuetele, kui esineb vähemalt üks järgmistest asjaoludest:

- 1) taotluses on esitatud ebaõigeid või mittetäielikke andmeid või taotleja mõjutab pettuse või ähvardusega või muul õigusvastasel viisil taotluse menetlemist;
- 2) taotleja ei võimalda kontrollida taotluse vastavust nõuetele või teha paikvaatlust;
- 3) taotleja ei ole määratud tähtaja jooksul kõrvaldanud taotluses esinevaid puudusi;
- 4) taotlus on esitatud ajal, kui taotlusvoor ei ole avatud;
- 5) taotlus ei vasta muudele määruses sätestatud nõuetele.

(4) Kui taotlus ei vasta kehtestatud nõuetele või on vaja täiendavat teavet projekti kohta, on RTK-l õigus nõuda taotluse kehtestatud nõuetega vastavusse viimist, täiendava dokumentatsiooni esitamist või muudatuste tegemist taotluse andmetes kuni kümne tööpäeva jooksul vastava nõude esitamisest arvates. Paragrahvi 11 lõikes 2 sätestatud tähtaeg pikeneb puuduste kõrvaldamiseks antud aja võrra.

(5) Taotluse või taotleja nõuetele mittevastavuse korral või puuduste kõrvaldamata jätmise korral teeb RTK taotluse rahuldamata jätmise otsuse.

§ 13. Taotluse hindamine

(1) Nõuetele vastavaks tunnistatud taotluste järjestamiseks hindab RTK neid määruse lisas 2 esitatud hindamiskriteeriumide alusel. Hindamiskriteeriumide eest antavad punktid ümardatakse täpsusastmega kaks kohta pärast koma ja liidetakse kokku.

(2) Hindamise tulemusena reastatakse taotlused punktide kogusummade põhjal pingeritta.

§ 14. Taotluse rahuldamine

(1) RTK teeb taotluse rahuldamise otsused § 13 lõike 2 kohaselt koostatud pingerea alusel.

(2) Võrdsete punktide kogusummaga taotluste korral eelistatakse taotlust, millega kaasneb keskvalitsuse asutuse kasutuses oleva pinna suurem summaarne aastane energiasääst. Võrdsete punktide kogusummaga taotluste korral, millega kaasneb keskvalitsuse kasutuses oleva pinna võrdne summaarne aastane energiasääst, eelistatakse taotlust, mille puhul väheneb keskvalitsuse kasutuses oleva energiatõhususe miinimumnõuetele mittevastava pinna suurus rohkem.

(3) RTK võib teha taotluse rahuldamise otsuse ka juhul, kui taotluse esitamise ajal ei ole taotlejale riigieelarves rahalisi vahendeid projekti elluviimiseks veel ette nähtud.

(4) Kui pärast taotluste rahuldamise otsuste tegemist tekib toetuse jääk, teavitab RTK pingereas esimest väljapoole rahastamise mahtu jäänud taotlejat taotluse rahuldamise võimalusest.

(5) Kui lõike 4 alusel rahastamisele kuuluva taotluse summa ületab toetuse jagamisel otsustamiseks vaba raha jääki, on RTK-l õigus pidada taotlejaga läbirääkimisi taotletava summa ja taotluses sisalduvate tegevuste vähendamise või taotleja omafinantseeringu suurendamise üle, arvestades pingerea aluseks olevate hindamiskriteeriumide sisendväärtuste muutumist ja sellest tulenevat pingerea võimalikku muutumist.

§ 15. Taotluse rahuldamise otsus

(1) Taotluse rahuldamise otsuses märgitakse vähemalt:

- 1) otsuse tegija;
- 2) otsuse tegemise kuupäev ja otsuse number;
- 3) toetuse saaja nimi, aadress ja registrikood;
- 4) projekti nimetus;
- 5) hoone, millega seotud tööde toetamist taotletakse, asukoht;
- 6) toetuse maksimaalne summa;
- 7) projekti elluviimise periood;
- 8) viited vaidlustamisele ja järelevalvele;
- 9) muud tingimused, mis on vajalikud projekti edukaks elluviimiseks ja järelevalve teostamiseks.

(2) RTK esitab taotluse rahuldamise otsuse toetuse taotlejale pärast otsuse tegemist e-toetuse keskkonna kaudu.

§ 16. Taotluse rahuldamata jätmise otsus

(1) RTK teeb pärast taotluste hindamist taotluse rahuldamata jätmise otsuse, kui esineb vähemalt üks järgmistest asjaoludest:

- 1) taotluse hindamisel selgub, et taotlus ei vasta nõuetele, taotluses on esitatud valeandmeid või ilmnevad asjaolud, mille tõttu taotlejat või taotlust ei oleks saanud nõuetele vastavaks tunnistada;
- 2) taotlus jääb taotluste hindamisel moodustunud pingereas väljapoole taotluste rahastamise eelarvet;
- 3) toetuse taotleja loobub toetusest.

(2) Taotluse rahuldamata jätmise otsuses märgitakse vähemalt:

- 1) otsuse tegija;
- 2) otsuse tegemise kuupäev ja otsuse number;
- 3) toetuse taotleja nimi, aadress ja registrikood;
- 4) projekti nimetus;
- 5) hoone, millega seotud tööde toetamist taotleti, asukoht;
- 6) otsuse tegemise õiguslikud ja faktilised alused;
- 7) taotluse rahuldamata jätmise põhjendus;
- 8) otsuse vaidlustamise kord.

(3) RTK esitab taotluse rahuldamata jätmise otsuse toetuse taotlejale pärast otsuse tegemist e-toetuse keskkonna kaudu.

5. peatükk Toetuse maksmise tingimused

§ 17. Toetuse maksmine

(1) Toetuse maksmise eelduseks on taotluse rahuldamise otsus vastavalt §-le 15 ja kulude abikõlblikkus vastavalt §-le 6. Kulu on toetuse maksmiseks abikõlblik, kui selle tekkimine on tõendatud.

(2) Toetuse saaja esitab toetuse väljamaksmiseks e-toetuse keskkonna kaudu maksetaotluse koos toetatava tegevuse toimumist tõendava dokumendiga.

(3) Toetus makstakse välja vastavalt taotluse rahuldamise otsuses nimetatud toetuse summale, kuid mitte rohkem, kui on tegelikud kulud.

(4) Kui toetuse maksetaotluse menetlemisel ilmneb maksetaotluses puudus, mida on võimalik määratud tähtaja jooksul kõrvaldada, määrab RTK puuduse kõrvaldamiseks tähtaja.

(5) Toetust võib välja maksta ühe või mitme maksega. Toetuse viimast makset loetakse lõppmaksaks, lõppmaksale eelnevad maksed on vahemaksed.

(6) Vahemaksete tegemise tingimused on järgmised:

- 1) vahemakseid ei tehta sagedamini kui üks kord kvartalis;
- 2) vahemakse suurus ei ületa maksetaotluse koostamise ajaks tehtud abikõlblike kulude suurust.

(7) Lõppmakse tehakse pärast projekti tegevuste tõendamist lõpparuandega, mille toetuse saaja esitab RTK-le hiljemalt taotluse rahuldamise otsuses määratud projekti eluviimise perioodi lõppkuupäeval. Lõppmakse suurus ei või olla väiksem kui kümme protsenti toetuse kogusummast.

(8) RTK menetleb maksetaotlust, sealhulgas koos lõppmakse maksetaotlusega esitatavat lõpparuannet, kuni 20 tööpäeva. Kui maksetaotluse menetlemisel avastatakse ebatäpsusi, teatatakse sellest viivitamata toetuse saajale ja määratakse puuduste kõrvaldamiseks kuni kümne tööpäevane tähtaeg, sealjuures pikeneb maksetaotluse menetlemise tähtaeg puuduste kõrvaldamiseks antud aja võrra.

§ 18. Toetatava tegevuse toimumist tõendav dokument ja maksmise eelduseks olev tulemus

(1) Toetatava tegevuse toimumist tõendav dokument on toetuse taotluses märgitud tööde kohta koostatud ja allkirjastatud tehtud tööde üleandmise ja vastuvõtmise akt, millel on märgitud tehtud tööde loetelu koos maksumustega.

(2) RTK-l on õigus nõuda maksetaotluse kulude abikõlblikkuse kontrollimiseks täiendavaid dokumente.

6. peatükk

Toetuse saaja kohustused ja toetusele viitamine

§ 19. Toetuse saaja kohustused

Toetuse saaja on kohustatud projekti ellu viima vastavalt esitatud taotlusele, taotluse rahuldamise otsusele ja õigusaktidele, sealhulgas:

1) küsima riigihanke korral, mille eeldatav maksumus jääb alla lihthanke piirmäära, kirjalikult kaks võrreldavat hinnapakumust piisava kvalifikatsiooniga ettevõtjatelt ja esitama saadud hinnapakumused nende küsimist tõendavate dokumentidega RTK-le koos sõlmitud lepinguga, kui hankelepingu käibemaksuta summa on suurem kui 20 000 eurot;

2) tegema lihthanke piirmäära ületavad projektiga seotud riigihanked riigihangete registri kaudu;

3) vältima olukorda, kus tema tehingupartnerit (töövõtja, tarnija vms) võib pidada mingil põhjusel (sugulus ja hõimlus, seotus juriidiliste isikute kaudu vms) seotuks toetuse saaja või tema projektiga seotud ametiisikuga, ning sellise olukorra ilmnemisel teavitama sellest viivitamata RTK-d;

4) esitama koos maksetaotlusega RTK-le hankelepingu;

5) kui keskvalitsuse asutus on hoones üürnik, siis hoidma hoonet keskvalitsuse asutuse kasutuses vähemalt kümme aastat projekti lõppemisest arvates, seejuures ei või tõsta üürilepingu kehtivuse lõpuni keskvalitsuse üürimakseid johtuvalt projektiga kaasnevatest, kuid toetusega kaetud kuludest;

6) võimaldama RTK-l ja tema nimetatud isikutel enne projekti teostamist, projekti elluviimise ajal ning viie aasta jooksul projekti lõppemisest arvates tutvuda kõigi toetuse saaja valduses olevate projektiga seotud dokumentidega, sealhulgas raamatupidamis- ja finantsdokumentidega, millel on RTK hinnangul tähtsust toetuse nõuetekohase kasutamise hindamisel, ning tagama RTK-le õiguse toetuse saajaga samadel alustel tutvuda tööde tegija dokumentidega;

- 7) võimaldama RTK-l ja tema nimetatud isikutel tutvuda projekti elluviimisega ning pärast elluviimist projekti tulemiga kohapeal;
- 8) teavitama viivitamata RTK-d asjaoludest, mille tõttu taotluses esitatud projekti elluviimist mõjutavad andmed ja projekti abikõlblikkust, sealhulgas hoone kavandavat ja tegelikku kasutust mõjutavad andmed ei ole enam täielikud või õiged;
- 9) teavitama viivitamata RTK-d, kui ta on saanud, taotlenud või taotleb käesoleva projekti elluviimisega seotud kulude katmiseks toetust mõnest teisest allikast;
- 10) säilitama toetuse kasutamise seotud dokumente vähemalt viis aastat projekti lõppemisest arvates ja riigiabi või vähese tähtsusega abi saamise korral kümme aastat abi saamisest arvates;
- 11) teavitama viivitamata RTK-d projekti elluviimise ajal ja viie aasta jooksul projekti lõppemisest arvates kõigist asjaoludest, mis võivad mõjutada projekti elluviimist või toetuse saaja võimet täita asja säilitamise, sihtotstarbelise kasutamise ning taotluses nimetatud eesmärkide saavutamise kohustust (näiteks riigihangete vaidlustused, kohtumenetlus, tegevuse peatamine, majandusraskused, likvideerimine, ümberkujundamine, omandisuhete muutumine, hoone kasutuse muutumine jms);
- 12) esitama kolme projektijärgse täisaasta kohta taotluse rahuldamise otsuses määratud tähtpäeval struktuuritoetuste registri kaudu andmed rekonstrueeritud hoone energia tarbimismahtude, energiasäästu, kasvuhoonegaaside heite ja taastuvenergia tootmise kohta;
- 13) eristama oma raamatupidamises selgelt toetuse kasutamise seotud kulud muudest kuludest, samuti neid kulusid kajastavad kulu- ja maksedokumentid muudest kulu- ja maksedokumentidest;
- 14) tagastama tagastamisele kuuluva toetuse tähtjaks.

§ 20. Toetusele viitamine

Projektiga seotud ehitustööde ajal tuleb projektipiirkonda üles panna töödest informeeriv tahvel pindalaga vähemalt 0,4 m², millel peab olema vähemalt:

- 1) projekti nimetus;
- 2) tööde teostaja;
- 3) tööde valmimise tähtaeg;
- 4) lisainfo sõnastuses „Eesti riik näitab eeskuju hoone energiatõhusamaks muutmisel”;
- 5) Rahandusministeeriumi ja RTK logo.

7. peatükk Lõpparuande esitamine

§ 21. Toetuse kasutamise seotud teabe, dokumentide ja aruannete esitamine

- (1) Toetuse saaja esitab RTK-le projekti lõpparuande hiljemalt taotluse rahuldamise otsuses määratud projekti elluviimise perioodi lõppkuupäeval.
- (2) Lõpparuande ning sellega seotud teabe ja dokumendid esitab toetuse saaja esindusõiguslik isik e-toetuse keskkonna kaudu.
- (3) Lõpparuandes peab olema kajastatud vähemalt järgmine informatsioon:
 - 1) taotluse rahuldamise otsuses sätestatud üldandmed projekti kohta, sealhulgas toetuse saaja projekti nimi, projekti number ja hoone asukoht;
 - 2) andmed projekti elluviimise kohta, sealhulgas tehtud tööd ja tegevused, riigihanked ning eesmärkide täitmine;

3) andmed toetuse väljamaksete kohta, sealhulgas kasutatud toetuse summa ja projekti kogumaksumus;

8. peatükk

Taotluse rahuldamise otsuse muutmine ja toetuse tagasinõudmine

§ 22. Taotluse rahuldamise otsuse muutmine

(1) Taotluse rahuldamise otsust muudetakse RTK algatusel või toetuse saaja e-toetuse keskkonna kaudu esitatud sellekohase avalduse alusel.

(2) RTK võib erandkorras pikendada taotluse rahuldamise otsuses nimetatud projekti elluviimise perioodi kuni 12 kuud, kuid mitte rohkem, kui 2033. aasta 31. augustini, kui projekti kestus on vaja pikendada toetuse saajast mitteoleneval põhjusel.

(3) RTK-l on õigus keelduda toetuse saaja esitatud taotluse rahuldamise otsuse muutmisest, kui soovitatav muudatus:

- 1) ei ole kooskõlas projekti sisu ja eesmärkidega või seab kahtluse alla projekti oodatava tulemuse saavutamise;
- 2) ei ole kooskõlas käesolevas määruses esitatud nõuetega;
- 3) seab kahtluse alla projekti tegevuste lõpetamise hiljemalt § 5 lõikes 2 nimetatud kuupäevaks.

(4) Taotluse rahuldamise otsuse muutmise otsustab RTK üldjuhul 30 kalendripäeva jooksul vastavasisulise taotluse RTK-le esitamisest arvates.

§ 23. Toetuse tagasinõudmine

(1) RTK nõuab toetuse osaliselt või täielikult tagasi viie aasta jooksul toetuse saaja viimase kohustuse täitmise lõppemisest arvates, kui toetuse saaja:

- 1) on teadlikult esitanud valeandmeid;
- 2) ei ole täitnud toetuse väljamaksmise aluseks olevaid nõudeid;
- 3) ei ole kasutanud toetust sihipäraselt;
- 4) ei täida toetuse saaja kohustusi.

(2) Toetuse tagasinõudmise otsust ei tehta järgmistel juhtudel:

- 1) puudus on võimalik kõrvaldada või kohustus või nõue täita ettekirjutuse täitmisega;
- 2) toetuse saaja on avastanud ja teavitanud RTK-d esimesel võimalusel kirjalikult või e-toetuse keskkonna kaudu, et talle on hüvitatud abikõlblmatu tegevuse kulu, ning on tagastanud toetuse kümne tööpäeva jooksul RTK kirjalikult või e-toetuse keskkonna kaudu edastatud toetuse tagastamise nõusoleku saamisest arvates;
- 3) rikkumisega hõlmatud toetatav tegevus on lõpetamisel toetuse saaja pankroti tõttu, mis ei ole seotud pettusega.

(3) Kui toetuse tagasinõudmise otsuse tegemisel ei ole võimalik kohustuse või nõude täitmata jätmise laadist tulenevalt selle rahalise mõju suurust hinnata, kuid esineb põhjendatud oht, et täitmata jätmine on toonud kaasa rahalise mõju, vähendatakse toetust sõltuvalt rikkumise raskusest 2, 5, 10, 25, 50 või 100 protsenti rikkumisega hõlmatud tegevusele eraldatud toetusest sõltuvalt asjaolude mõjust kulu abikõlblikkusele, välja arvatud juhul, kui käesolevas paragrahvis on sätestatud teisiti.

(4) Kui toetuse saaja on eiranud toetusest teavitamise nõudeid selle tegevuse suhtes, mille kohta teavitamiskohustus kehtis, ja nimetatud nõuete hilisem täitmine ei ole võimalik, vähendatakse tegevusele eraldatud toetust kuni kolm protsenti.

(5) Kui tuvastatud abikõlbmatu kulu on seotud pettuse või kelmusega ning nimetatud kuriteo toimepanemise suhtes on süüdimõistev kohtuotsus jõustunud, nõutakse toetus tagasi täies mahus.

(6) Kui toetuse saaja ei taga viie aasta jooksul projekti lõppmakse tegemisest arvates projekti tulemusena loodud või soetatud vara säilimist või sihtotstarbelist kasutamist taotluses ning taotluse rahuldamise otsuses nimetatud eesmärkidel ja tingimustel või sooritab selle varaga tehinguid, mis annavad nimetatud aja jooksul mõnele isikule põhjendamatu eelise, vähendatakse toetuse summat proportsionaalselt ajaga, mille võrra on alates projekti lõpptähtpäevast vara puhul taotluse rahuldamise otsuse nõudeid rikutud.

(7) Kui ühes riigihankes või ostus tuvastatakse enam kui üks rikkumine, mille mõju ei ole võimalik hinnata või selle hindamine on ebamõistlikult aja- või ressursimahukas, siis sama riigihanke või ostu erinevate rikkumiste korral rakendatakse suurimat toetuse tagasinõudmise määra.

(8) Toetuse tagasinõudmise otsuse tegemisel vähendatakse taotluse rahuldamise otsuses kinnitatud projekti abikõlblikku eelarvet. Eelarve vähendamisest teavitab RTK toetuse saajat kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis, sealhulgas e-toetuse keskkonnas. Kui vähendamise aluseks oleva kulu katteks on toetus välja makstud, märgitakse otsuses tagastamisele kuuluv toetuse summa.

(9) Kui toetuse tagasinõudmise otsuse alusel kuuluks tagasinõudmisele toetus suurusega kuni 100 eurot, jäetakse toetuse tagasinõudmise otsus tegemata, välja arvatud juhul, kui tuvastatud abikõlbmatu kulu on seotud pettuse või kelmusega ja nimetatud kuriteo toimepanemise suhtes on süüdimõistev kohtuotsus jõustunud.

(10) Kui toetuse tagasinõudmise otsusega vähendatakse kogu taotluse rahuldamise otsuses nimetatud toetust, tunnistatakse taotluse rahuldamise otsus kehtetuks.

(11) RTK peab toetuse tagasinõudmise või osalise tagasinõudmise otsuses toetuse tagasimaksmise määra põhjendama.

(12) Toetuse tagasinõudmise otsus saadetakse toetuse saajale e-toetuse keskkonna kaudu, mille kohta saadetakse teavitus toetuse saaja e-posti aadressile, või vajaduse korral haldusmenetluse seaduse 7. jaos sätestatud muul viisil.

(13) Toetuse saaja peab maksma toetuse tagasinõudmise otsuses nimetatud tagasimaksmisele kuuluva toetuse tagasi 60 kalendripäeva jooksul otsuse kehtima hakkamise päevast alates.

(14) Kui toetuse saaja on pannud toime riigihangete seaduse rikkumise, millel on riigihangete seaduse §-des 213–215 sätestatud väärteo tunnused, teavitab RTK sellest Rahandusministeeriumi riigi osaluspoliitika ja riigihangete osakonda.

(15) Rikkumiseks ei loeta selliseid muudatusi projekti mahus ja § 9 lõike 2 punktis 4 nimetatud tööde loetelus, mille tulemusel taotluses toodud aastane summaarne energiasääst ei vähene.

(16) Rikkumiseks ei loeta selliseid muudatusi projekti mahus ning tegevus-, rahastamis- ja ajakavas, mis tulenevad Vabariigi Valitsuse otsusest.

(allkirjastatud digitaalselt)

Mart Vörklaev
Rahandusminister

(allkirjastatud digitaalselt)

Merike Saks
Kantsler

Lisa 1 Pidevaks kasutamiseks ette nähtud siseruumide sisekliima parameetrid ruumide kasutusajal

Lisa 2 Taotluste hindamiskriteeriumid